

Juristen en advocaten van VvAA ondersteunen dagelijks leden bij uiteenlopende juridische problemen. Op deze pagina's bespreken zij verschillende zaken.

Justitie vordert geluidsband

Op een avond krijgt een huisartsenpost een telefoontje van de ouders van een meisje van drie maanden dat van de commode is gevallen. Het telefoongesprek met de assistente wordt – zoals op veel posten gebruikelijk – op band opgenomen.

Na overleg komen de ouders met hun dochter naar de huisartsenpost, waar een huisarts het kindje onderzoekt. Omdat er geen ernstig letsel lijkt te zijn, mogen de ouders weer met de baby naar huis. Tijdens het onderzoek heeft de arts geen aanwijzingen gevonden dat er sprake zou zijn van kindermishandeling.

Een aantal maanden later vraagt de officier van justitie om de geluidsband waarop het telefoongesprek met de ouders staat. Justitie heeft op basis van onderzoek door een forensisch arts aanwijzingen dat er toch sprake van kindermishandeling zou zijn. De ouders geven toestemming.

De huisartsenpost checkt eerst bij de ouders of zij bij de door hen gegeven toestemming blijven. In weerwil van hun positieve antwoord besluit de huisartsenpost de geluidsband toch niet af te geven. Belangrijkste overweging is dat iedereen die aan de post zorg vraagt, erop moet kunnen vertrouwen dat alles geheim blijft – uitzonderingen daargelaten – en niet aan derden (ook niet aan politie/justitie) wordt verstrekt. De post wil de band niet – zonder dat de rechter erover geoordeeld heeft – afgeven aan justitie. Mag de huisartsenpost weigeren om de geluidsband af te staan?

Sommige hulpverleners denken dat de politie en de officier van justitie recht hebben op medische informatie. Dat is niet het geval. Als de politie u vragen stelt over een patiënt, bent u niet verplicht om die vragen te beantwoorden. Sterker nog, u moet zich houden aan uw geheimhoudingsplicht tenzij de patiënt toestemming heeft gegeven. Maar zelfs dan bent u niet verplicht tot het afgeven van medische informatie of het beantwoorden van vragen. De praktijk blijkt vaak lastiger dan de theorie, want niet zelden benadert de

politie u telefonisch, waardoor u zich 'overvallen' voelt. Het kan gebeuren dat u dan toch tot het beantwoorden van vragen overgaat. Ook komt het voor dat de politie u het vorderingsformulier van de officier van justitie voorhoudt met daarop de schriftelijke toestemming van de (ouders van de minderjarige) patiënt, waarmee de politie u mogelijk de indruk geeft dat u verplicht bent om de gevraagde medische gegevens (zoals het huisartsenjournaal) te verstrekken. Ook gebeurt het wel dat de politie aangeeft niet

goed te begrijpen dat u een beroep wilt doen op uw medisch beroepsgeheim; de patiënt of de ouders hebben toch toestemming gegeven?

Naar mijn oordeel is deze voorstelling van zaken door de politie te gemakkelijk. Immers, als hulpverlener heeft u een vertrouwensrelatie met uw patiënt. Die patiënt zal en mag erop rekenen dat alles wat de patiënt u toevertrouwt, geheim blijft voor anderen. En zelfs al heeft een individuele patiënt toestemming gegeven, dan nog mag u als hulpverlener beslissen dat u zich beroept op uw geheimhoudingsplicht. Want uw patiëntengroep in zijn algemeenheid moet erop kunnen rekenen dat u geen medische informatie verstrekt aan justitie, zonder dat de rechter zich daarover uitspreekt. De rechtbank beoordeelt in de individuele casus dan of er sprake is van zeer uitzonderlijke omstandigheden waardoor de medische informatie aan justitie moet worden verstrekt.

Hoe ging het verder in deze casus? Er volgde een procedure bij de rechtbank. De ouders verstrekten het woordelijk verslag van het telefoongesprek (dat zij op hun verzoek van de huisartsenpost kregen) aan de officier van justitie. De inhoud van de band was daar dus al bekend; het ging de officier nu om intonatie en achtergrondgeluiden om de thuissituatie tijdens het gesprek te kunnen beoordelen.

De rechtbank oordeelde dat de huisartsenpost de band toch moest afgeven, omdat het strafrechtelijk belang bij zo'n ernstig vermoeden als kindermishandeling zwaarder weegt dan het belang van het geheim blijven van de informatie. Een grote rol daarbij speelde dat de ouders het woordelijk verslag zelf al hadden afgegeven, waarmee de inhoud van de band niet meer geheim was.

Valéry Daniels, advocaat VvAA Rechtsbijstand

Arie Kreule is senior specialist ondernemingsrecht bij VvAA.

Advies

Integrale bekostiging

De invoering van integrale bekostiging betekent voor medisch specialisten onder meer dat zij voor de keuze komen te staan of ze in loondienst treden van het ziekenhuis, of – en daar zullen de meesten voor kiezen – ondernemer blijven door één groot medisch specialistisch bedrijf (MSB) op te richten.

Waar integrale bekostiging de belangen van ziekenhuis en specialisten meer op één lijn zou moeten brengen, vrezen bestuurders dat de twee partijen juist tegenover elkaar komen te staan. In hun ogen zou de vorming van MSB's ziekenhuizen uiteindelijk onbestuurbaar maken.

In mijn ogen is die angst ongegrond. Ik merk in de praktijk dat het genuanceerder ligt. Integrale bekostiging leidt niet tot zulke ingrijpende veranderingen als bestuurders soms schetsen. Specialisten gaan zich weliswaar iets anders organiseren, maar

Het model waar specialisten voor kiezen, lijkt erg op het model waarmee ze nu al werken

het model waar de meesten nu voor kiezen, lijkt erg op hoe de specialisten nu ook al werkzaam zijn in ziekenhuizen. Als ziekenhuizen governance-problemen verwachten vanaf 2015, dan hebben ze in de huidige situatie ook al kans op bestuursproblemen.

Ook staat het vrije ondernemerschap van specialisten ter discussie. Maar in de praktijk zien we dat ziekenhuizen met specialisten in loondienst voor dezelfde uitdagingen staan. Wie het loondienstverband ziet als dé grote oplossing, komt bedrogen uit. Want ook dan blijft de uitdaging om besluiten, bijvoorbeeld aangaande kwaliteit, op de ziekenhuisvloer daadwerkelijk uitgevoerd te krijgen.

Positief aan de veranderingen is dat medisch specialisten één groot MSB gaan vormen. Dat betekent voor de specialisten waarschijnlijk meer intern overleg, maar het ziekenhuis krijgt daarmee één samenwerkingspartner in plaats van een groter aantal. Afspraken en verantwoordelijkheden kunnen zo beter worden geregeld, waardoor er juist meer helderheid komt als het gaat om de besturing van het ziekenhuis. Kortom, de invoering van integrale bekostiging biedt kansen voor een betere governance.

vaa.nl/ondernemingsrecht-in-de-zorg